

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2018. december 5. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A testi sértés büntette miatt **vádlott neve** ellen indult büntetőügyben a **Kecskeméti Törvényszék** 2018. január 23. napján kihirdetett **3.B.481/2016/35.** számú ítéletét **megváltoztatja** az alábbiak szerint:

A bűncselekmény megnevezése: testi sértés büntette [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat].

A szabadságvesztés tartamát 4 (négy) évre súlyosítja, a főbüntetésre utalást mellőzi.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a vádlott állandó lakcíme: [cím 1], tartózkodási helye: [cím 2].

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Kecskeméti Törvényszék vádlott neve vádlott bűnösségét életveszélyt okozó testi sértés büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 164. § (1) és (3) bekezdés, a (8) bekezdés I. fordulata] állapította meg. Ezért a vádlottat 3 év szabadságvesztésre, mint főbüntetésre, mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, amelyből a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az első fokú ítélettel szemben ellenérdekű fellebbezéseket jelentettek be:

- az ügyész a vádlott terhére súlyosítás végett, az önkéntes eredmény-elhárítás megállapítása miatt, a súlyosabb minősítés - emberölés büntette kísérletének - megállapítása és a kiszabott büntetés , valamint a mellékbüntetés súlyosítása,

- vádlott neve vádlott a fellebbezés okának és céljának megjelölése nélkül,
- a vádlott védője elsődlegesen eltérő tényállás megállapítása és felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.61/2018/1-II. számú átiratában és a fellebbezési nyilvános ülésen jelen lévő ügyész a perbeszédében a vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezést azzal a módosítással tartotta fenn, hogy azt az eltérő minősítésre, a vádlott cselekményének emberölés büntette kísérleteként történő minősítésére irányuló részében mellőzte és csak a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás súlyosítására irányuló részében tartotta fenn.

Az ügyész az átiratában hivatkozott eljárási jogszabályhelyeket az időközben (2018. július 1-jén) hatályba lépett 2017. évi XC. törvény (Be.) rendelkezéseire módosította.

A vádlott védője a nyilvános ülésen előadott perbeszédében fenntartotta az elsődlegesen a vádlott felmentésére, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését.

A felmentés körében az 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) 4. § (2) bekezdésének felhívásával arra hivatkozott, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem lehetett kétséget kizáró módon bizonyítani azt, hogy az első fokú ítélet tényállásában részletezett cselekmény valóban úgy történt, ahogy azt az első fokú ítélet tartalmazza. A kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a vádlott terhére. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a védence vallomását fogadja el, ami az eljárás során mindvégig következetes volt, az abban mutatkozó ellentmondások okát a vádlott kellően megindokolta.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a védence vallomásával szemben a sértett ellentmondó vallomását fogadta el bizonyítékként, illetve a tényállást olyan tanúk vallomására is alapította, akik csak hallomásból értesültek a történetekről.

A védő szerint bizonyított tény, hogy a sértett hosszú évek óta testi és lelki terror alatt tartotta a vádlottat, vele szemben fizikai erőfölényben volt, a vádbeli napon az előző esti italozás miatt még mindig ittas állapotban volt és a vádlotton az orvosszakértői véleményben leírt sérülések voltak. E tényekre figyelemmel az elsőfokú tényállás megalapozottságához nyomatékos kétség fér, ezért a vádlott felmentése indokolt.

A büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését az enyhítő körülményekre alapította. Kifejtette, hogy a vádlott büntetlen előéletére, az időmúlásra és arra figyelemmel, hogy a vádlott hosszú ideje áll büntetőeljárás hatálya alatt, valamint a hatósággal az eljárás során mindvégig együttműködött, illetve jelenleg munkahellyel is rendelkezik, a szabadságvesztés tartamának olyan mérvű enyhítése indokolt, ami lehetővé teszi a végrehajtásának a felfüggesztését.

A vádlott mindenben csatlakozott a védőjéhez, egyúttal a személyi körülményeire nyilatkozott.

Az ítélet tábla a büntetés súlyosítására irányuló ügyészi fellebbezést ítélte alaposnak.

A másodfokú bíróság a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése szerint eljárva a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált, tekintet nélkül arra, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást túlnyomórészt a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le, olyan eljárási szabályt nem sértett, ami az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

Az ítélet tábla osztotta ugyanakkor a fellebbviteli főügyésznek az eljárási szabálysértésre tett észrevételét.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor bizonyítékként értékelte a helyszínen intézkedő két rendőr ([tanú 1] és [tanú 2]) tanúvallomásának és az általuk készített rendőri jelentésnek azt a részét, amelyben arról nyilatkoztak, hogy a terhelt a helyszínen mit mondott nekik a sértett szűrt sérülésével kapcsolatosan.

A korábbi Be. 168. § (1) bekezdésének harmadik mondata szerint a gyanúsított és a tanú kihallgatásáról, illetőleg a szembesítésről jelentés nem készíthető. Erre figyelemmel a büntetőeljárásban a rendőr tanúként nem hallgatható ki arra vonatkozóan, amit az intézkedés során a gyanúsított vele közölt. Ennek oka, hogy a későbbi gyanúsítottat a nyilatkozat előtt nem figyelmeztették a törvényes jogaira és kötelezettségeire.

A helyszínt biztosító [tanú 3] tárgyaláson tett tanúvallomásában szintén beszámolt arról, amit a vádlott neki a helyszínen a szűrással kapcsolatban elmondott, e tanú nyomozati vallomását is ismertetette az elsőfokú bíróság.

A tanúvallomásoknak és a rendőri jelentésnek azon része, ami a vádlott helyszínen tett, büntetőjogi felelősségével kapcsolatos nyilatkozatára vonatkozik, a korábbi Be. 78. § (4) bekezdése alapján bizonyítékként nem vehető figyelembe.

A másodfokú elbíráláskor hatályos Be. 361. §-a szerint az ügyész vagy a nyomozó hatóság tagja az intézkedéséről feljegyzést készíthet. Ez lényegében megfelel a korábbi Be. 168. §-a szerinti jelentésnek. A Be. 361. § (1)-(6) bekezdéseinek egybevetéséből az következik, hogy a hatályos rendelkezések alapján sem készíthető feljegyzés a gyanúsított kihallgatásáról.

Ezért az ítélet tábla a rendőri jelentésnek (nyomozati iratok I. kötet 52-53. oldal), valamint [tanú 1] és [tanú 2] nyomozás során tett és a 2017. május 8. napján tartott tárgyaláson felolvasott tanúvallomásának (nyomozati iratok III. kötet 364-368. és 370-375. oldal, elsőfokú iratok 13. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 8. oldal), továbbá [tanú 3] tanúvallomásának a terheltnek a helyszínen történetekkel kapcsolatos nyilatkozatát ismertető részét (elsőfokú iratok 33. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 9. oldal első bekezdése) a bizonyítékok köréből a Be. 167. § (5) bekezdése alapján kirekesztette (első fokú ítélet 18. oldal ötödik bekezdés utolsó tagmondata, hetedik bekezdése, 19. oldal harmadik bekezdése).

E bizonyítékok kirekesztésével sem vált azonban megalapozatlanná az első fokú ítélet tényállása.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet tényállását a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontjára tekintettel, a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, valamint a vádlott fellebbezési nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján a következőkkel egészítette ki, illetve helyesbítette:

A vádlott, mint a [cég 1] alkalmazottja, megbízási szerződés alapján a [cég 2] számára végez biztosításközvetítői tevékenységet. Ebből havi 110.000,- forint a jövedelme. Gyermeke, [gyermek

neve] a tizennyolcadik életévét már betöltötte, de jelenleg is tanul, ezért a vádlott továbbra is fizeti utána a havi 15.000,- forint gyermektartásdíjat.

Az ítélet tábla mellőzte az első fokú ítélet tényállásából azt, hogy a sértett „védekezésében állapota és felegyenesező helyzete miatt korlátozott” volt, továbbá azt, hogy a vádlott „érzelmileg labilis állapotban” volt. (A sértettre vonatkozó megállapításokat ugyanis - a később kifejtendők szerint - az iratok nem támasztották alá, a vádlott esetében pedig lelki állapotának ismételt feltüntetése szükségtelen volt.)

A szűrást illetően mint nyilvánvalót, mellőzte az „emberi” jelzőt.

Mellőzte azon mondatrészt is, hogy „a sértett halálát kívánva”. Ez utóbbi ugyanis a vádlott tudattartalmára levont jogi következtetés és mint ilyen, nem a tényállásba, hanem az ítélet jogi indokolásába tartozik (BH2005. 167.).

Tekintettel arra, hogy az előbb felsorolt mellőzött részek a tényállás 4. oldal ötödik bekezdését érintették, az a módosítás folytán a következő:

„A sértettel szemben állva vádlott neve vádlott - szóváltás nélkül - [sértett]t egy alkalommal, fentről lefelé irányuló szűrő-döfő mozdulattal, a jobb kezében, kisujj felőli pengétartással tartott, hegyben végződő, kb. 21,8 cm pengehosszúságú, [készlet megnevezése] készletből való hússzeletelő késsel a bal mellkas felén nagy erővel megszurta.”

A tényállás 4. oldal negyedik bekezdéséből az előbb írtakra tekintettel mellőzte az ítélet tábla az „ezért csökkent mozgáskoordinációval rendelkező” mondatrészt.

A tényállás 4. oldal nyolcadik bekezdésének második mondatát („sértett” kezdettel) az indoklásba utalta.

Az ítélet 4. oldal utolsó bekezdését akként helyesbítette, hogy a vádlott ott részletezett sérülései „nem bizonyítható, hogy a 2015. június 4. napján általa megvalósított cselekmény során keletkeztek idegen kezű behatásra”.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, az az előbb írt kiegészítésekkel és helyesbítésekkel irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

A vádlott felmentésére irányuló fellebbezések azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott tagadó vallomásaival szemben a sértett vallomását, illetve a sérülés keletkezési módját illetően az igazságügyi orvosszakértői véleményt és az igazságügyi orvosszakértő tárgyaláson tett nyilatkozatát, az elkövetés eszközére vonatkozóan pedig az igazságügyi nyomozás szakértői véleményt, valamint a nyomozás szakértő tárgyaláson tett nyilatkozatát fogadta el és értékelte bizonyítékként.

A vádlott tagadó vallomása tartalmilag azt jelentette, hogy vádlott neve állítása szerint a szűrés véletlenszerűen jött létre, a sértett beleesett a késbe. Bár a vádlott kifejezetten nem hivatkozott jogos védelmi helyzetre, a szűrást közvetlenül megelőző történésekről azt vallotta, hogy a sértett egy pólóval, illetve cipőkanállal csapkodta őt.

Tekintettel arra, hogy a vádlott a szűrés körülményeire vonatkozóan is többféle vallomást tett az eljárás során, az elsőfokú bíróság a vádlott szavahihetőségére vonatkozóan igen terjedelmes

bizonyítást vett fel. Ezt az is indokolta, hogy az igazságügyi nyomszakértői vélemény már a nyomozás során kategorikusan kizárta azt, hogy az elkövetés eszköze az a kenyérvágó kés volt, amelyet a vádlott ennek ismert el (nyomozati iratok III. kötet 336-338. oldal).

Az elsőfokú bíróság által felvett bizonyítás kiterjedt a vádlott és a sértett kapcsolatának feltárására, a sértett elkövetéskori ittasságára, illetve másnaposságára is. Az e körben kihallgatott tanúk lényegében minden részletében cáfolták a vádlott által előadottakat. Így azt, hogy a sértett rendszeresen bántalmazta a vádlottat és őt a személyi szabadságában is korlátozta. Egyértelműen megdőlt a vádlott azon állítása is, hogy a sértett több fogát kiverte. Azt a sértett is elismerte, hogy egy veszekedés alkalmából, amikor a vádlott ráncigálását akarta elhárítani, egy hátraütő mozdulata folytán a vádlott egy foga kiesett. A fogorvosi leletek és [tanú 4] fogorvos vallomása a több fogat érintő bántalmazás tényét egyértelműen kizárta. Ezzel szemben orvosilag dokumentáltan az volt megállapítható, hogy a vádlott ínsorvadása miatt lazultak ki és mozogtak a fogai.

A széleskörű bizonyítás alapján a vádlott szavahihetősége nemcsak e téren dőlt meg, hanem a vádbeli cselekménysor kapcsán is. A rajta lévő sérülésekről orvosszakértőileg csak az volt egyértelműen megállapítható, hogy vagy a vádbeli napon, vagy azt közvetlenül megelőző nap estéjén keletkeztek, a combon lévő sérülés származhatott a cipőkanállal történt ütéstől, de a keletkezésük pontos körülményei nem voltak feltárhatók.

Az viszont egyértelmű bizonyítást nyert, hogy az elkövetés eszköze nem a kenyérvágó kés volt, és a sérülés nem jöhetett létre a vádlott által előadottak szerint.

A jogi indokolás 6. oldal első bekezdését akként helyesbítette a másodfokú bíróság, hogy az ott írtak nyilvánvalóan a vádlotti (és nem a sértetti) magatartásra vonatkoznak.

A rendelkezésre álló iratok alapján azt azonban nem lehetett minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy a sértett a bűncselekmény elszenvedésekor mennyire volt ittas állapotban vagy mennyire volt másnapos, és ez kihatott-e a mozgáskoordinációjára. Bár az orvosi dokumentumok tartalmazznak olyan megállapítást, hogy a sértett ittas, erre vonatkozóan vizsgálatot nem végeztek. Nyilvánvalóan a sértett életveszélyes állapota miatt az életmentő beavatkozás volt az elsődleges. Az igazságügyi orvosszakértői nyilatkozat szerint az előző napi italozás másnap már nem eredményezhetett ittasságot, legfeljebb a másnaposság okozhatta a reflexek lelassúbbodását. Maga a sértett, illetve a fia cáfolta a sértett nagyfokú ittasságát. Ezért a sértett állapotára vonatkozó megállapításokat az ítélet táblája a tényállásból mellőzte.

A vádlott állapotára vonatkozó azon megállapítás, hogy érzelmileg labilis állapotban volt, szintén mellőzésre került, hiszen ez a konkrét elkövetés során külön jelentőséggel nem bírt, az elsőfokú bíróság a vádlott személyi körülményei között már rögzítette diszharmonikus személyiségét.

A felmentésre irányuló fellebbezések a bizonyítékok mérlegelését támadták. Megalapozott tényállás esetén azonban a hatályos eljárási törvény szerint sem lehet a másodfokú eljárásban a bizonyítékokat eltérően mérlegelni, ezért az ezt támadó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, és a bűncselekmény minősítése is törvényes. Ezt utóbb az ügyészség fellebbezése sem támadta.

Az elsőfokú bíróság az ítélet 24. oldalán helyesen állapította meg, hogy a vádlott cselekménye a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a Btk. 10. § (1) bekezdése szerint minősülő emberölés

büntette kísérletének minősül. A halálos eredmény bekövetkezésére a vádlott egyenes szándéka terjedt ki.

Az elsőfokú bíróság azonban abban is helyesen foglalt állást, hogy a Btk. 10. § (4) bekezdés b) pontja alapján a vádlott önkéntes eredmény-elhárítás folytán e bűncselekmény kísérlete miatt nem büntethető (BH.1992. 218.).

Az önkéntes eredményelhárítás körében kifejtett okfejtéssel az ítéletábra maradéktalanul egyetértett.

Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy az általa is idézett Btk. 10. § (5) bekezdése alapján, ha a (4) bekezdésben meghatározott esetben a kísérlet már önmagában is megvalósít más bűncselekményt, az elkövető e bűncselekmény miatt büntethető. Ez a konkrét ügyben az életveszélyt okozó testi sértés büntette, melyet az elsőfokú bíróság az ítélet 23. oldal utolsó bekezdésében állapított meg, de azt az ítéletábra a 26. oldal ötödik bekezdésébe utalta.

A jogi indokolást e tekintetben az ítéletábra azzal egészítette ki, hogy a vádlottnak a szándéka az eredményre is, azaz az életveszélyes sérülés okozására is kiterjedt.

Az elsőfokú bíróság bár helyesen minősítette a vádlott cselekményét, annak megnevezése és jogszabályi hivatkozása nem felelt meg a 61. BK véleményben írtaknak. A vélemény 1. pontja szerint a bűncselekményt a bíróság ügydöntő határozatának rendelkező részében a 2012. évi C. törvény Különös Része szerinti alcímével kell megnevezni.

A vélemény 3. pontja szerint a bűncselekmény megnevezése után fel kell tüntetni a bűncselekmény alapesetének - s ha megvalósult, minősített esetének - törvényi tényállását (diszpozícióját) és büntetési tételét meghatározó törvényi rendelkezéseket.

Az elkövetési magatartás azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzataira a megfelelő sorszámú arab számmal megjelölt fordulattal kell utalni.

Szükségtelen a hatályos Btk. törvéyszámának a feltüntetése. Ezt csak akkor kell megjelölni, ha a bíróság nem az elbíráláskor hatályos anyagi jogi rendelkezéseket alkalmazta.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a bűncselekmény megnevezése: testi sértés büntette [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat].

Az ítéletábra mellőzte enyhítő körülményként értékelni azt, hogy a vádlott a cselekménye elkövetését maga jelentette be, hiszen ezzel a magatartással valósította meg az önkéntes eredményelhárítást és ez eredményezte a bűncselekmény enyhébb minősítését. Így e körülmény újbóli figyelembe vétele a kétszeres értékelés tilalmába ütközik. Helyesbítette az enyhítő körülményeket annyiban, hogy a vádlott az immár nagykorú gyermeke tartásához járul hozzá. További enyhítő körülmény, hogy a vádlott hosszú ideje áll büntetőeljárás hatálya alatt, mert gyanúsított kihallgatására már a bűncselekmény elkövetése napján, 2015. június 4-én sor került.

A súlyosító körülmények közül, a tényállás helyesbítésére figyelemmel, mellőzte az ítéletábra azt, hogy a sértett védekezésében korlátozott volt

Egyebekben az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket.

Az életveszélyt okozó testi sértés büntetést a törvény két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, amelynek a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke öt év szabadságvesztés.

Az ítélet tábla álláspontja az, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott 3 év szabadságvesztés eltúlzottan enyhe, figyelemmel arra is, hogy a vádlott a bűncselekményt az eredményre is kiterjedő egyenes szándékkal valósította meg. Ezért a másodfokú bíróság csak kisebb mértékű eltérésre látott lehetőséget a középértéktől, így a szabadságvesztés tartamát négy évre súlyosította.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a szabadságvesztést főbüntetésként jelölte meg. A Btk. 33. § (1) bekezdése a)-i) pontig sorolja fel a büntetéseket, és ugyanezen szakasz (2) bekezdése egyetlen mellékbüntetést ismer, a közügyektől eltiltást. A hatályos Btk. tehát már nem differenciál fő- és mellékbüntetések, csak büntetések és mellékbüntetés között. Ezért a másodfokú bíróság a főbüntetésre utalást mellőzte.

Az elsőfokú bíróság a mellékbüntetés tartamát a bűncselekmény tárgyi súlyával és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességgel arányosan állapította meg, ezért annak súlyosítását nem tartotta indokoltnak a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései törvényesek. Észlelte azonban az ítélet tábla, hogy a bűnjelekre vonatkozó rendelkezéseknél az elsőfokú bíróság szükségtelenül hivatkozott a korábbi Be. 155. § (3) - (5) bekezdésére, mert azokat nem alkalmazta. Ezt az ítélet tábla akként helyesbítette, hogy a bűnjelekre vonatkozó rendelkezés a korábbi Be. 155. § (1), (2) és (8) bekezdésén alapul, mely rendelkezések a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontjának, (2) bekezdésének és a 321. § (1) bekezdésének felelnek meg.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélet tábla az ügyészség által bejelentett fellebbezést ítélte részben alaposnak, ezért az első fokú ítéletet hivatalból is felülbírálván, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A vádlott fellebbezési nyilvános ülésen bemutatott [lakcímkártya száma] lakcímkártyája alapján megállapította állandó lakcímét és tartózkodási helyét.

Az ítélet ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése, és a Be. 458. § (2) bekezdés a) pontja alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2018. december 5.

Dr. Benedek Tibor sk.
a tanács elnöke

Dr. Cserhádi Ágota sk.
előadó bíró

Sefta Márta dr. sk.
bíró

A Szegedi Ítélet tábla Bf.I.171/2018/4. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 3.B.481/2016/35. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2018. december 5.

Dr. Benedek Tibor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
tisztviselő